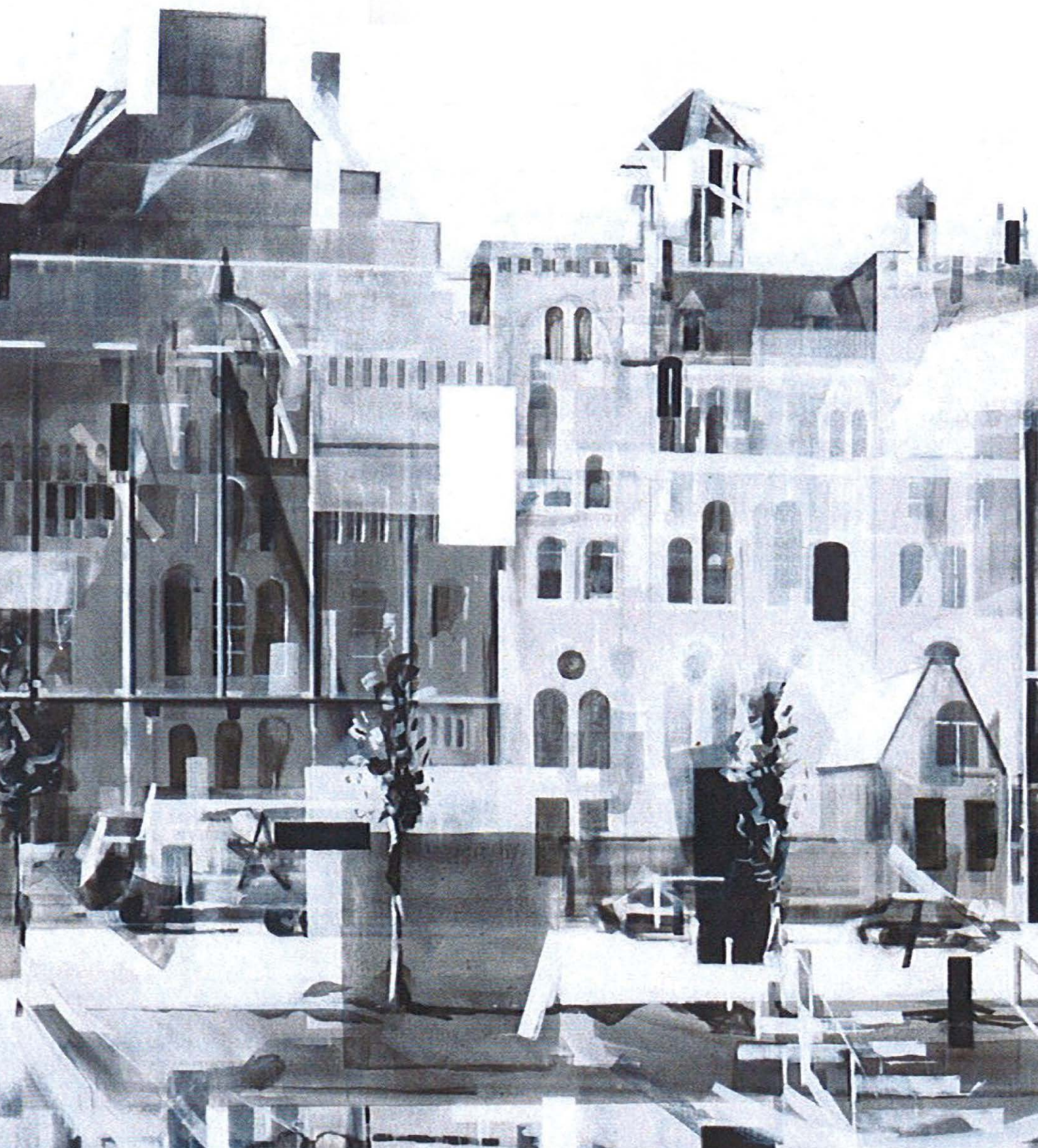

Stichting Heineken Collection
Jaarverslag 2013

Doelstelling

De Stichting Heineken Collection heeft ten doel:

De Stichting Heineken Collection beheert sinds 2008 het rijke en diverse historisch erfgoed van Heineken NV. Doelstelling is behoud, beheer, acquisitie en presentatie van de diverse verzamelingen fotografie, beeld en geluid, documentatie en archieven, reclamemateriaal, brouw- en bierobjecten en kunst. De verzamelingen vertellen de geschiedenis van het Heinekenconcern en de door haar geïncorporeerde brouwerijen. Het initiatief tot het bijeenbrengen van deze collectie werd in het begin van de jaren zeventig van de vorige eeuw genomen door Alfred Heineken.

Voorwoord

Ruim vijf jaar is nu de Stichting Heineken Collectie verantwoordelijk voor het beheer van het historisch erfgoed van Heineken NV. Dat in dit verband ‘verleden’ – ‘heden’ - ‘toekomst’ geen gescheiden grootheden meer zijn, moge blijken uit de activiteiten van de Stichting gedurende het afgelopen jaar.

Veel erfgoedmateriaal van de Stichting Heineken Collectie is ook dit jaar gedigitaliseerd. Door originele documenten uit voorgaande eeuwen op digitale dragers te zetten, blijven zowel – de perkamenten als papieren – documenten en hun inhoud voor de toekomst behouden.

Het bewaren van het authentieke audio-visuele materiaal (o.a. negatieven, films, video’s, cd’s, magneetbanden, dvd’s) uit de twintigste eeuw is echter op de lange termijn niet houdbaar. Overzetten naar een digitale drager is dan een oplossing om in ieder geval de informatie voor de toekomst veilig te stellen.

Tegenwoordig zijn veel werkprocessen gedigitaliseerd. De factor ‘tijd’ die bij de groei van een archief of collectie nog een belangrijke ‘beschermende’ factor was, valt weg. ‘Creatie’ en ‘behoud’ van informatie liggen zeer dicht bij elkaar. Een voorbeeld daarvan is het opnemen van het meest recente materiaal van de ‘Global Brands’ en ‘Global Campaigns’ in het ‘digitale geheugen’ van de Stichting Heineken Collectie. Door de ‘bewaarfunctie’ naar het begin van het werkproces te verleggen, is een tijdrovende reconstructie achteraf niet meer nodig. Het behoud van de digitale informatie (en toekomstig erfgoed) is daarmee veilig gesteld. De problematiek van het behoud van digitale informatie en erfgoed krijgt binnen Heineken NV steeds meer aandacht. De Stichting Heineken Collectie zal de komende jaren daar uiteraard zo veel mogelijk op inspelen, het gaat hier immers om het behoud van het ‘geheugen’ van Heineken NV.

Naast de gebruikelijke dienstverlening aan de culturele instellingen en Heineken NV zijn in dit verslagjaar veel activiteiten ontplooid met het oog op het jubileumjaar 2014: de viering van het 150 jarige bestaan van Heineken NV. Een kleine greep uit de vele activiteiten.

Ondersteuning werd verleend aan prof. Dr. K. E. Sluysterma en haar team van de Universiteit van Utrecht ten behoeve van de publicatie van een nieuwe bedrijfsgeschiedenis. De auteur Annejet van der Zijl die in opdracht van de Stichting een biografie over Gerard Adriaan Heineken, de oprichter van het bedrijf, schreef, kon haar werkzaamheden afronden. De biografie wordt in het voorjaar van 2014 gepresenteerd. Intensief is samengewerkt met het Stadsarchief Amsterdam dat eveneens in het voorjaar van 2014 een tentoonstelling zal inrichten over Gerard Adriaan Heineken en zijn tijd. Als ‘ouverture’ voor het jubileumjaar verscheen in december een tweetalige publicatie over de geschiedenis van de brouwerij aan de Stadhouderskade van de hand van Marielle Hageman.

De Stichting Heineken Collectie wil uiteraard *de* leverancier zijn van historische informatie over Heineken NV. Dat vraagt natuurlijk inzet, vakkennis en creativiteit van de medewerkers. Bij de presentatie van dit jaarverslag wil ik niet nalaten te benadrukken dat de in 2013 uitgevoerde activiteiten en ontwikkelde producten zijn gerealiseerd dankzij hun inzet. Het bestuur van de Stichting Heineken Collectie bedankt hen allen hiervoor hartelijk.

In het voorliggende jaarverslag geeft de Stichting Heineken Collectie een verantwoording van zijn activiteiten in het afgelopen jaar.

Ik hoop dat u het met plezier zult lezen.

Jan Boomgaard, voorzitter Stichting Heineken Collectie.

Kenniscentrum

Het jaar heeft in het teken gestaan van aandacht voor historische gebeurtenissen in de Heineken geschiedenis. In 2013 zou de voormalige brouwerij in Rotterdam 140 jaar hebben bestaan en Heineken's Bierbrouwerij Maatschappij NV, opgericht in 1873, eveneens 140 jaar. Binnen de onderneming werd aan deze 140 jaar aandacht besteed, vooral op marketing gebied. Dit jubileum genereerde echter de nodige vragen over de juistheid van het 140-jarig bestaan. Immers, voordat Heineken's Bierbrouwerij Maatschappij NV werd opgericht in 1873 had de voorganger firma Heineken & Co al naam gemaakt sinds zijn oprichting in 1864. Het jaar was daarom vooral gericht op het onder de aandacht brengen van de tien jaar voorafgaand aan de oprichting van de HBM, waarin aan de Stadhouderskade de stevige fundamenten werden gelegd voor een onderneming die in 2014 zijn 150-jarig bestaan viert. In het kader van dit 150-jarig bestaan wordt een aantal publicaties voorbereid. Door de auteurs daarvan is veelvuldig een beroep gedaan op de expertise en kennis binnen de Stichting.

Naast deze publicaties is het verheugend te zien dat de belangstelling voor de rijke geschiedenis van de onderneming in al zijn facetten, toeneemt.

Levering footage en beeldmateriaal

Eveneens ten behoeve van de publicatie van de verschillende publicaties werd aan beeldresearchers expertise geleverd met betrekking tot het beschikbare beeldmateriaal, zowel stilstaand als bewegend. Beeldmateriaal werd geleverd in verschillende digitale formats, al naar gelang de vraag. Dankzij de investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan in digitaal beheer en behoud van de collectie kan op hoog niveau deze service worden geleverd aan derden.

In totaal bedroeg de distributie van digitaal beeldmateriaal in 2013 circa 2300 bestanden, een groei van ruim 30% ten opzichte van 2012. Digitaal beeld werd onder andere verstrekt ten behoeve van het project '140 reasons to love Heineken', een online kerstkaart voor de Heineken onderneming, een 'Heineken Experience' bij APB in Guangzhou en de aankleding van de ruimte bij de presentatie van 'The Sub' in Parijs.

In 2013 werden via Art & Print 230 afdrucken gemaakt van beelden uit de collectie.

Prints werden gemaakt op verzoek van de onderneming zelf ten behoeve van de eigen werkomgeving, van de horecaorganisatie ten behoeve van klanten of ten behoeve van museaal gebruik. Zo hingen tien prints van beroemde Heineken reclame posters in het Museum of Fine Arts in Boston op verzoek van Heineken USA. Eind 2013 heeft Art & Print zijn activiteiten gestaakt en heeft de Stichting het maken van prints in eigen beheer voortgezet. Bij ieder verzoek wordt de afweging gemaakt of het doelmatig is om een afdruk in eigenbeheer te maken dan wel te laten verzorgen door derden. Voordelen van het printen in eigen beheer zijn dat het hoge resolutie digitale materiaal niet elders terecht komt - waarmee de controle over het beeldmateriaal weg is - en een duurzame kwaliteit van het printwerk is gewaarborgd.

Website

Ten behoeve van de documentviewer op de website www.heinekencollection.com werd dit jaar een serie Heineken International Magazines over de periode 1984-1992 gedigitaliseerd en online ter beschikking gesteld.

De beeldbank annex webshop werd aangevuld met 200 nieuwe beelden en twee nieuwe thema's werden gepresenteerd: een thema over 140-jaar Heineken Rotterdam en een thema over de ontwikkeling van het Heineken label. Het aantal gebruikers/bezoekers van de website steeg met 50%.

Tentoonstelling

Ter viering van het 150-jarig bestaan van Heineken in 2014 werd in samenwerking - zowel financieel als inhoudelijk - met het Stadsarchief Amsterdam een tentoonstelling voorbereid over de stichter van de Heineken onderneming Gerard Heineken. Deze speelde in het Amsterdam van de late 19de eeuw een belangrijke rol, niet alleen als ondernemer maar ook als vooruitstrevend denker over arbeidsomstandigheden, onderwijs en cultuur. Als kunstliefhebber, -kenner en verzamelaar ontplooidde Gerard Heineken tal van activiteiten die tot heden in het culturele leven in Amsterdam doorwerken.

Publicaties

In het kader van het 150-jarig bestaan van de onderneming in 2014 werd de wandeling door het Amsterdam van Gerard Heineken gerealiseerd en gepresenteerd in de Museumapp (www.museumapp.nl). Ook de publicatie over de stichter van de onderneming “Gerard Heineken, de man, de stad en het bier” naderde zijn voltooiing.

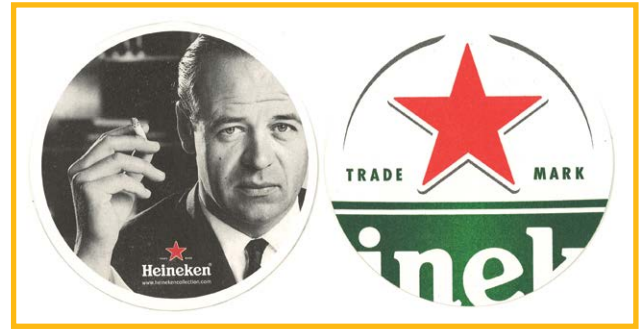
Aan de sectie Publieksgeschiedenis van de Universiteit van Amsterdam en het Genootschap Amstelodamum werd steun verleend – financieel en inhoudelijk – voor het maken van een mini-documentaire over ‘Gerard Heineken, de man achter het merk’. Deze mini-docu is één in een serie van mini-documentaires over de Amsterdamse Tweede Gouden Eeuw, die als studieopdracht door studenten geschiedenis werd gemaakt.

In de Miniatuurreeks van Bekking&Blitz uitgevers, publiceerden wij een boekje over de geschiedenis van het brouwerijcomplex aan de Stadhouderskade en haar positie in de Pijp. Het boekje verscheen in twee talen en werd onder andere meegestuurd met het 150-jaar jubileum geschenk dat door de Stichting is aangeboden aan het Heineken senior management. Het geschenk is een Delfts blauw handgeschilderde miniatuur van een deel van het brouwerij complex aan de Stadhouderskade, het onder architectuur gebouwde gist-lager gebouw uit de jaren dertig van de vorige eeuw.

In samenwerking met Bekking&Blitz verscheen ook de ‘150-year anniversary diary 2014’. In de agenda is 150-jaar Heineken in beeld gebracht.

Tenslotte mag nog vermeld dat wij exclusief voor Freddy’s Bar in Hotel De L’Europe een bierviltje hebben ontwikkeld.

Bruiklenen

Het afgelopen jaar werd de Stichting weer verschillende malen benaderd voor bruiklenen. Aan de Stichting Stadsbrouwerij Dordrecht – gevestigd in de voormalige brouwerij De Sleutel - werden objecten uitgeleend ten behoeve van een tentoonstelling over de voormalige Dordtse brouwerij de Sleutel tijdens de Open Monumentendagen aldaar. De Sleutel was jarenlang de derde brouwerij van Heineken en een van de oudste van Nederland.

Aan het museum De Casteelse Poort in Wageningen werden objecten uitgeleend ten behoeve van hun tentoonstelling “Bier, een werelddrink”.

Van de oude bibliotheek in de brouwerij in Zoeterwoude, die wegens ruimtegebrek aldaar moest worden ontmanteld, hebben wij een groot deel weten te behouden door een herbestemming te vinden voor een van de vergaderzalen van Hotel De L’Europe. De oude Heineken brouw bibliotheek staat nu daar in langdurig bruikleen. Een klein deel is in de bibliotheek van de Stichting opgenomen.

De Wobo (de World Bottle) had opnieuw publieke belangstelling. De tentoonstelling “Adhocracy” – met de Wobo’s – in The New Museum in New-York City verhuisde in 2013 naar Lyme Wharf, Londen.

Photo: Benoit Pailley

Ten behoeve van de tentoonstelling in het Stadsarchief Amsterdam ter viering van het 150-jarig jubileum van Heineken in 2014 werd een omvangrijk bruikleen voorbereid.

Kunst-opdracht

Ter aankleding van een van de nieuw ingerichte kantoorpanden van Heineken aan de Stadhouderskade hebben wij op verzoek een kunst-opdracht gerealiseerd. De Nederlandse kunstenaar Wessel Huisman schilderde een aangezicht van de Heineken brouwerij aan de Stadhouderskade, getiteld 'Time Layers'.

Externe contacten

6 Met regelmaat wordt de Stichting benaderd door bedrijven met collecties en/of archieven om van onze expertise gebruik te maken, waaronder de collectiebeheerders en erfgoed afdelingen van DE Master Blenders, Ahold erfgoed, Nationale Nederlanden en Pon. Een platform voor uitwisseling van kennis zijn de Stichtingen Bedrijfsgeschiedenis en de Vereniging Bedrijf en Historie.

De Collection Manager is bestuurslid van Biermuseum De Boom te Alkmaar.

Behoud en beheer

Registratie/ metadata beheer

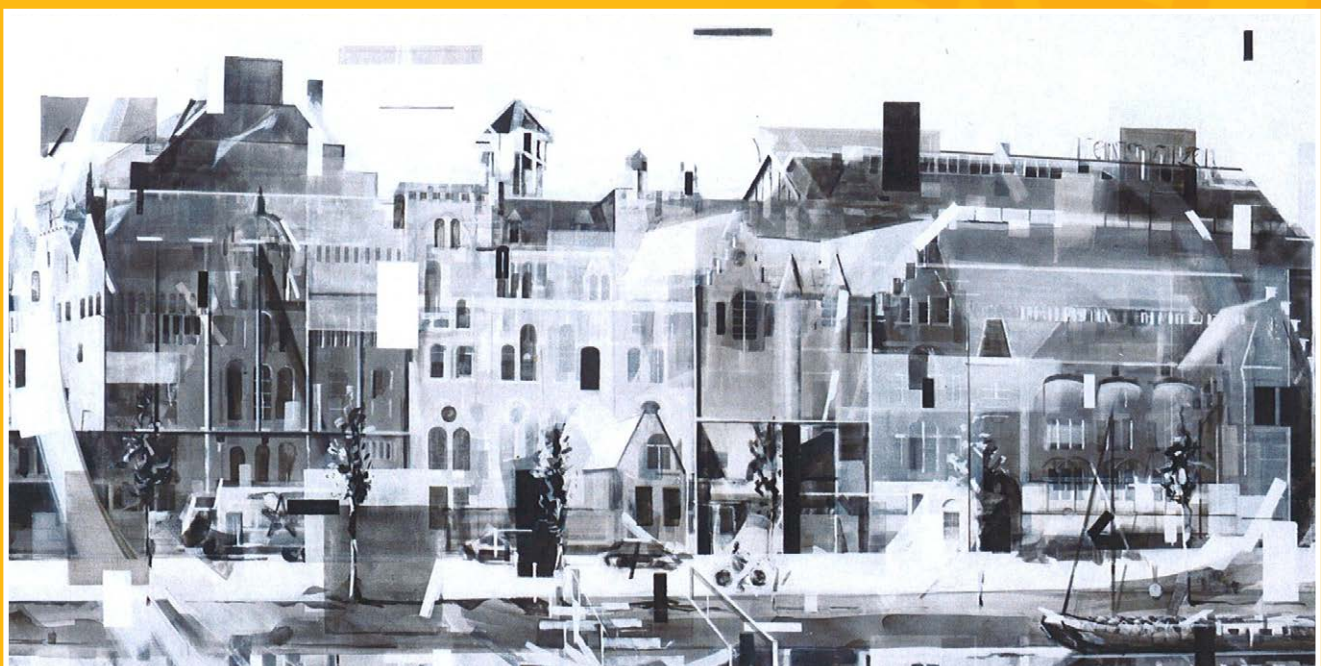
Per december 2013 telde de database als geheel 24.247 objectrecords, waarvan er 1.436 in 2013 zijn ingevoerd. Er werden 10.968 wijzigingen aangebracht. Deze wijzigingen betreffen voornamelijk actualisering en opschoning van records. Het aantal mediarecords groeide met 1.535. Het aantal personen/instellingen records groeide met 380.

De nadruk lag dit jaar op de inventarisatie van een uitgebreide verzameling foto's van door Heineken overgenomen dan wel gebouwde brouwerijen in het buitenland. Tot de verzameling behoren ook prachtige foto's van de activiteiten rond de verkoop van Heineken of Amstel bier in het buitenland in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw.

Daarnaast is fotomateriaal van de uitreiking van de Heineken prijzen geïnventariseerd.

Tot 1 juli 2013 was één dag per week een medewerker werkzaam in Wijnre, voor de Brand Collectie. In die periode is de complete viltjescollectie van de Brand Collectie geregistreerd in TMS. Daarnaast werden nieuwe aanwinsten gefotografeerd, geregistreerd en opgeruimd. In totaal werden over die periode 298 objecten voor de Brand Collectie ingevoerd.

Vanaf juli is geen vaste medewerker meer aanwezig op de Brand Collectie in Wijnre omdat het grootste deel van de collectie Brand is inmiddels geregistreerd. Alleen incidenteel wordt deze locatie nog bezocht om

nieuwe aanwinsten, die worden verzameld door een van de vrijwilligers, te registreren en op te ruimen.

In de categorie AudioVisueel werden 29 titels toegevoegd en 72 dragers. De nieuw binnen gekregen materialen van Doom & Dickson en TBWA/NEBOKO namen de nodige tijd om te bekijken en te selecteren. De daadwerkelijke aanvullingen in de catalogus waren minder talrijk dan in eerste instantie verwacht. Ondertussen werden ook U-matic en VHS cassettes afgestoten. Deze dragers zijn niet duurzaam. Van de materialen die worden afgestoten zijn betere kwaliteit materialen verkregen dan wel door conservering, dan wel door verwerving.

Archief

Sinds oktober 2013 werkt via het project 'Randstad helpt 10.000 jongeren aan het werk' een pas afgestudeerde archivaris aan een inventarisatieproject van het Heineken historisch bedrijfsarchief. Sinds de overdracht in 2004 van de bedrijfsarchieven van Heineken NV over de periode 1864-1973 naar het Stadsarchief Amsterdam, zijn de archieven over de periode vanaf 1973 op diverse plaatsen binnen de onderneming blijven liggen. Die archiefbestanden, ouder dan 20 jaar, worden nu geïnventariseerd en klaargemaakt voor overdracht aan het Stadsarchief ter aanvulling van het historisch archief van de onderneming zoals dat daar in bruikleen berust.

Digitaal archief

Het Extensis DAM systeem bevat nu 29.000 bestanden. Ruim 90% hiervan is inmiddels beschreven of voorzien van keywords.

Om de aanwas van nieuwe beelden te garanderen, worden pro-actief huidige beelden en campagnes opgenomen in ons Digital Asset Management systeem Extensis. De voornaamste bronnen hiervoor zijn het Global Brandsportal, Heineken Brandportal en Navigator. De focus ligt hierbij op materiaal van de Global Brands en Global Campaigns. In tegenstelling tot in de analoge papieren wereld liggen in de digitale wereld creatie van beeld en tekst en de opslag daarvan – ook de langdurige - in elkaars directe verlengde. Het blijkt in de praktijk eenvoudiger digitaal materiaal al in de 'dynamische fase' te verwerven dan te wachten tot het materiaal 'statisch' is geworden. Bij het hanteren van de klassieke archiefnorm van overdracht naar een

archiefbeherende instelling na twintig jaar, betekent 'statisch' in het geval van digitaal materiaal onbruikbaar of verdwenen.

In 2013 betrof het opgenomen materiaal voornamelijk de nieuwe merkuitstralingen van Amstel Premium, Strongbow en Sol. Affligem volgt nog omdat het definitieve artwork hiervoor nog niet beschikbaar is. Daarnaast zijn de Global campaigns van Heineken zoals *Alive* en *The Entrance* toegevoegd alsmede de Radler roll-out in Western Europe.

Migratie van digitale AV files

Een structureel proces is de migratie van analoge dragers naar digitaal, het beheer en behoud van de digitale files en het vaststellen van standaarden in formaten.

Er wordt gewerkt aan een grotere opslagcapaciteit met goede back-up mogelijkheden. Als dit zover is en veilig blijkt te werken kan er begonnen worden met het migreren van de DVD collectie.

Er is contact gelegd met Das Werk, voorheen Condor, jarenlang het AV productiebureau van Heineken, om te zien hoe het audiovisuele Heineken erfgoed dat daar nog berust, te beheren en te behouden.

Restauratie / conservering

Vier animatie-reclames van Amstel die aan ernstig zuursyndroom en verkleuring leden, werden geconserveerd. Het betreft vier internationale Amstel reclames uit 1959 in de serie AMSTEL HOLLAND BEER: HORSE RACE, RENDEZ-VOUS, KING OF HEARTS en FACE. Daarnaast werd SOCIËTEIT (1960, live action en animatie, waarschijnlijk bedoeld voor de Amerikaanse markt) die aan dezelfde mankementen leed, geconserveerd. Alleen de kleurenprint werd geconserveerd. In ons archief bevindt zich ook een zwart-wit kopie die in goede staat verkeerd.

De film 'MBL FILM 1953', een 8mm amateurfilm die in staat van verre ontbinding was, werd door SuperSens digitaal gerestaureerd. De film heeft dit proces niet overleefd - waar rekening mee werd gehouden - maar de digitale master files zijn nu opgenomen in het archief. Het betreft een amateurfilm over een bedrijfsuitje waarbij de werknemers van de Malayan Brewery een dag buiten de brouwerij spenderen, spelletjes spelen en eten en drinken. Interessant zijn de grenzen tussen etnische groepen. Dit is het enige bewegende materiaal wat over deze brouwerij uit deze periode beschikbaar is.

Acquisities

1.463 records werden toegevoegd aan de database TMS waardoor de hierin beschreven objecten onderdeel werden van de Heineken Collection. Het grootste deel van de objecten bevond zich al ongeinventariseerd in de depots (zogenaamd 'oud bezit'). Vanuit het Heineken concern is materiaal verworven behorend bij onder andere de introducties van Radler en Desperados, zoals het product zelf met de bijbehorende verpakkingen en promotiemateriaal.

Uit de voormalige Heineken brouwerij in Rotterdam kwamen logboeken van de proefbrouwerij met recepturen van brouwsels, twee verzilverde 'Astrid'-prijsbekers uit 1959 en 1963, vernoemd naar de echtgenote van directeur Feith en uitgereikt tijdens de onderlinge sportwedstrijden van het personeel uit Amsterdam en Rotterdam en een zilveren schaal in 1963 aangeboden door Malayan Breweries als 1ste prijs op een van diezelfde sportdagen van de Heineken brouwerij in Rotterdam.

18de eeuwse prent van het 'accijns oproer te Hoorn'

Een 18de eeuwse prent van het 'Oproer te Hoorn', gevolg van de invoering van nieuwe accijnzen op het bier in 1470, werd geschonken door ons bestuurslid Casper de Nooijer. Een bijzondere aanwinst was tenslotte een maquette van de Bralima brouwerij in Kinshasa.

Maquette van de Heineken brouwerij in Kinshasa

Van reclamebureau Doom & Dickson kregen wij een schenking van 47 elementen (digibeta, betacam, VHS cassettes en 16 en 35mm film) en van TBWA/NEBOKO 87 elementen (digibeta, betacam, VHS cassettes, 16 en 35mm film plus één D1V tape, een van de eerste digitale tapes, in zijn eigen koffer.) Alle elementen zijn geïnventariseerd en een klein deel is toegevoegd aan de collectie. Het betreft voornamelijk reclames.

De heren Boomgaard (rechts) en en Schenk (links) bezegelen de verkoop van De Gouwe

Er werden geen grote aankopen gedaan. Verkocht werd het draaiorgel De Gouwe dat sinds 1998 op de Molenzolder boven de Heineken Experience heeft gestaan. Ooit was het orgel een trekpleister voor de bezoekers van de Heineken Experience, maar sinds de opzet van de attractie veranderde raakte het orgel in onbruik. Omdat er bij de Heineken Experience als bruikleenner geen belangstelling bestond het orgel nog langer te gebruiken en het orgel aan een grondige restauratie toe was, is besloten het orgel te verkopen aan de Stichting Nationaal Fonds Draaiorgel Behoud.

Organisatie

Algemeen

In het verslagjaar nam als nieuw bestuurslid plaats de heer Maarten Rijkens, oud medewerker van Heineken NV. De Stichting Heineken Collection heeft geen personeel in dienst. Het bestuur verricht zijn werk belangeloos. Voor de uitvoerende taken is een parttime medewerker vanuit Heineken gedetacheerd en worden vakspecialisten extern ingehuurd. Totale bezetting ca 2,5 fte.

In de verslagperiode kwam het bestuur zesmaal bijeen.

Bestuurssamenstelling

Naam	Functie
Jan Boomgaard	Voorzitter
Henri Reuchlin	Secretaris
Casper de Nooijer	Penningmeester
Maarten Rijkens	

Medewerkers

Naam	Functie
Annesietske Stapel, gedetacheerd vanuit Heineken International NV	Collection manager
Extern ingehuurd	Conservator/registrator
Extern ingehuurd	AV-specialisten
Extern ingehuurd	Digital heritage registrator
Extern ingehuurd	Digital heritage manager
Extern ingehuurd	Digital asset manager

STICHTING HEINEKEN COLLECTION

gevestigd te Amsterdam

JAARREKENING 2013

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER HET JAAR 2012

Baten	Schenkeningen	€	-	
	Licenties	€	6.124	
	Overige opbrengsten	€	72.970	
	Totaal baten			€ 79.094
Lasten	Restauratie	€	-	
	Publicaties	€	19.513	
	Literatuur & abonnementen	€	23	
	Afschrijvingen	€	8.355	
	Vergoedingen	€	246	
	Kantoorkosten	€	325	
	Overige kosten	€	32.581	
	Tentoonstellingen	€	253	
	Totaal kosten			€ 61.295
Resultaat over het jaar 2013				€ 17.799

STAAT VAN BEZITTINGEN EN SCHULDEN PER 31 DECEMBER 2013

Bezittingen	Verkregen door schenkingen		p.m.	
	Gekochte materialen	€	3.683	
	Website	€	-	
	Saldo bankrekening	€	45.484	
	Vordering BTW	€	6.405	
	Debiteuren	€	12.926	
	Totaal bezittingen			€ 68.499
Schulden	Crediteuren	€	12.520	
	Voorziening	€	-	
	Totaal schulden			€ 12.520
Eigen vermogen per 31 december 2013				€ 55.979

Toelichting:

De door de Stichting ontvangen licenties hebben betrekking op het gebruik door derden van beeld- en geluidrechten welke eigendom zijn van de Stichting. De overige opbrengsten bestaan uit de verkoopopbrengst van draaiorgel De Gouwe en gedeeltelijke verkoop van het 150-jaar jubileumgeschenk. De publicatie- en overige kosten zien op het 150-jaar jubileumgeschenk. De afschrijvingen zien op de website.

Door het positieve resultaat over 2013 is het vermogen van de Stichting verder aangegroeid.

Het is niet mogelijk een prognose te maken van het in 2014 te verwachten resultaat.

